

Λίνα Μενδώνη: «Η αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης στο πολιτιστικό απόθεμα αποτελεί ζήτημα Δημοκρατίας»

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

«Η αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης στο πολιτιστικό απόθεμα αποτελεί ζήτημα Δημοκρατίας». Αυτά είπε μεταξύ άλλων στην παρέμβασή της η υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, στο Άτυπο Συμβούλιο Υπουργών Πολιτισμού της ΕΕ, στο Κάθερες της Ισπανίας

Ο τριπλός ρόλος του Πολιτισμού, ως βασικό μέσο προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης, ως κρίσιμο εργαλείο για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, αλλά και ως πρωταρχικό κοινωνικό αγαθό που οφείλει να διατρέχει το σύνολο των

κοινωνικών πολιτικών της ΕΕ, ήταν οι βασικές θεματικές, που έθεσε η Ισπανική Προεδρία της ΕΕ.

Για την ενίσχυση της τριπλής λειτουργίας του Πολιτισμού πρότεινε την κατάρτιση ενός οδικού ευρωπαϊκού χάρτη, που θα βασίζεται στις συνέργειες κρατών-μελών, στην ανάδειξη βέλτιστων πρακτικών και στην εφαρμογή καινοτόμων πολιτικών, ώστε να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις σύγχρονες προκλήσεις. Η πλειοψηφία των κρατών-μελών τάχθηκε υπέρ του οδικού χάρτη, που θα ενσωματώνει και θα συντονίζει τις εθνικές πολιτικές, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Η Λίνα Μενδώνη, στις παρεμβάσεις της, αναφέρθηκε στις δημόσιες πολιτικές για τον Πολιτισμό που αναπτύσσει η Ελλάδα. Αυτές διαπραγματεύονται και αντιμετωπίζουν ακριβώς τα ζητήματα που έθεσε η Ισπανική Προεδρία. Υπογράμμισε την ανάγκη ο πολιτισμός «να είναι συμμετοχικός και όχι απλώς καταναλωτικός, ώστε να ενισχύεται η δημοκρατία, η ένταξη των μειονοτήτων, η ισότητα, η ενδυνάμωση και η συμπληρωματικότητα των κοινωνικών αγαθών, όπως η εκπαίδευση και η υγεία».

Τα μέλη του Άτυπου Συμβουλίου των Υπουργών Πολιτισμού της ΕΕ

Η Λίνα Μενδώνη αναφέρθηκε αναλυτικά στην «**Πολιτιστική Χάρτα Ανάπτυξης και Ευημερίας**» που αποτελεί ένα πολύπλευρο σύνολο μέτρων και προτεραιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού, στοχεύοντας στη βιώσιμη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς, στη βελτίωση της πρόσβασης του κοινωνικού

συνόλου στις πολιτιστικές υπηρεσίες, την στήριξη των επαγγελματιών του πολιτισμού, μέσω μεταρρυθμίσεων στα εργασιακά, ασφαλιστικά και φορολογικά, αλλά και στις συνέργειες μεταξύ κοινωνικών και κρατικών φορέων με στόχο την ενίσχυση της συμμετοχής και της προσβασιμότητας στα πολιτιστικά αγαθά».

Ειδικότερα, για την κλιματική αλλαγή και τις γενικότερες επιπτώσεις της, η Υπουργός Πολιτισμού τόνισε ότι **«η πρόσφατη παγκόσμια υγειονομική κρίση, η ένοπλη σύγκρουση στην Ευρώπη, εγείρουν σοβαρότατες ανησυχίες εξυφαίνοντας σύνθετες προκλήσεις: Γεωπολιτική αστάθεια και ανασφάλεια, χαμηλή διαθεσιμότητα και δυσχέρειες στην εφοδιαστική αλυσίδα πρώτων υλών και εμπορικών αγαθών, υψηλό κόστος ενέργειας και διατροφής. Στις ήδη υπάρχουσες προκλήσεις όπως η εξάντληση των φυσικών πόρων, η ρύπανση, η απώλεια της βιοποικιλότητας, ο υπερπληθυσμός και φυσικά η κλιματική κρίση, που υποβαθμίζουν το φυσικό περιβάλλον, προστίθενται και νέες προσκλήσεις, απειλώντας παράλληλα την κοινωνία και τον πολιτισμό».**

Η υπουργός Πολιτισμού σημείωσε ότι «η κλιματική κρίση έχει τη δυναμική να υπονομεύσει τις αξίες, το εννοιολογικό περιεχόμενο και τη συνολική ακεραιότητα και ταυτότητα της υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, οι σχετιζόμενες με τις μεταβολές θερμοκρασίας στη στάθμη της θάλασσας, με βροχοπτώσεις, υπόγεια ύδατα, διάβρωση και ερημοποίηση του εδάφους, έχουν άμεση επίδραση στην πολιτιστική κληρονομιά. Επιφέρουν επαναλαμβανόμενες πλημμύρες, αυξημένη συχνότητα και ένταση των δασικών πυρκαγιών. Οι επερχόμενες αλλαγές στο φυσικό τοπίο θα επηρεάσουν τους παγιωμένους τρόπους ζωής και τις παραδοσιακές πρακτικές των κοινοτήτων».

Η Λίνα Μενδώνη με τον Ιταλό ομόλογό της Τζενάρο Σαντζουλιάνο

Η Λίνα Μενδώνη επέμεινε ότι «η εις βάθος γνώση και οι διεθνείς συνεργασίες είναι αναγκαίες: Η ταυτοποίηση και η αξιολόγηση των κινδύνων, προκειμένου να προσδιοριστούν οι κρίσιμες παράμετροι στην διαχείρισή τους, η στοχευμένη έρευνα, η λεπτομερής χαρτογράφηση και αξιολόγηση είναι *sine qua non* προϋπόθεση στην πρόβλεψη των επιπτώσεων των φαινομένων, στο πολιτιστικό κεφάλαιο. Απαιτούνται, επιτακτικά: **Εποπτεία, Γνώση, Πρόληψη, Συνεργασία**. Απαιτείται η σύνταξη ολοκληρωμένων σχεδίων βιώσιμης διαχείρισης, βάσει ολιστικής και ισορροπημένης θεώρησης φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Η συσσωρευμένη, ιστορικά, τεχνογνωσία πρέπει να αξιοποιείται, παράλληλα με τις σύγχρονες διαγνωστικές τεχνολογίες και τεχνικές συντήρησης. Η **άυλη πολιτιστική κληρονομιά** αποτελεί πολύτιμη πηγή αναφοράς, από την οποία οι σύγχρονες κοινωνίες μπορούν να αντλήσουν γνώση και έμπνευση, προκειμένου να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά την κλιματική κρίση και να προσαρμοστούν ομαλότερα στις επιπτώσεις της. Η ανάπτυξη πολιτικών προσαρμογής, ανθεκτικότητας, μετριασμού και μείωσης των κλιματικών κινδύνων για το πολιτιστικό απόθεμα είναι κεφαλαιώδους σημασίας. Εξόχως πολιτικό ζήτημα αποτελεί η αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης στο πολιτιστικό απόθεμα. Είναι ζήτημα Δημοκρατίας η ισότιμη πρόσβαση στην πολιτιστική κληρονομιά και δικαίωμα του συνόλου της κοινωνίας. Συνιστά κοινωνική και οικονομική πρόκληση».

Η Λίνα Μενδώνη με τον Ισπανό Υπουργό Πολιτισμού Miquel Iceta

Τέλος, η υπουργός αναφέρθηκε στις διεθνείς πρωτοβουλίες που έχει αναλάβει η ελληνική κυβέρνηση και προσωπικά ο Πρωθυπουργός, αλλά και στο συνολικό σχέδιο του Υπουργείου Πολιτισμού, για την προστασία και ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών τοπίων, καθώς και στην προστασία, την προσαρμογή και τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στο πολιτιστικό απόθεμα, υλικό και άυλο.

Με το πέρας του Συμβουλίου, υιοθετήθηκε η Διακήρυξη του Κάθερες, η οποία προωθεί μεταξύ άλλων, την ευθυγράμμιση της ΕΕ με τους στόχους που έθεσε η παγκόσμια σύνοδος Υπουργών Πολιτισμού Mondiacult το 2022, με χρονικό ορίζοντα το 2030.

Στο περιθώριο του Συμβουλίου Υπουργών, η Λίνα Μενδώνη πραγματοποίησε σειρά επαφών με τους ομολόγους της Ισπανίας, της Γερμανίας, της Ιταλίας, της Κύπρου, της Φιλανδίας και της Σλοβακίας.